

Магістр 1 року навчання
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто зовнішні і внутрішні загрози, які можуть знизити ефективність роботи підприємства. Запропоновано заходи зі зниження внутрішніх загроз діяльності підприємства.

Аннотация. Рассмотрены внешние и внутренние угрозы, которые могут снизить эффективность работы предприятия. Предложены мероприятия по снижению внутренних угроз деятельности предприятия.

Annotation. External and internal threats which can reduce the efficiency of work of an enterprise are considered. Measures on the internal threat reduction are offered.

Ключові слова: підприємство, безпека, управління, загрози, заходи.

Безпека підприємства є одним із найголовніших пунктів у ефективному функціонуванні організації. Останній час усе більше авторів приділяють цьому питанню увагу. Створення ефективної системи, яка б забезпечувала ефективну безпеку підприємства неможливе без чіткого визначення загроз, які можуть вплинути на роботу підприємства.

В останній час спостерігається підвищена увага вчених до тематики ризику та безпеки підприємства. Автори, які займаються цим питанням – Бланк І. О., Єрмошенко М. М., Судакова О. І., Козаченко Г. В., Ляшенко О. М. та ін.

Метою цього дослідження є розгляд сутності безпеки, теоретичні та практичні засоби із забезпечення безпеки від внутрішніх та зовнішніх загроз на підприємстві. Визначення функціональних цілей, які за собою закріплює економічна безпека підприємства.

Поняття економічної безпеки можна розглядати з декількох сторін. Зі сторони взаємодії підприємства з іншими організаціями, то економічна безпека буде комплексним відображенням ступеня надійності підприємства як партнера у виробничих, фінансових, комерційних та інших економічних відносинах за певний проміжок часу. З позиції самого підприємства оцінка економічної безпеки полягає у визначенні рівня захищеності його потенціалу (виробничо-технічного, фінансового, соціального та ін.) і тенденцій його зміни.

Під економічною безпекою підприємства слід розуміти [1 – 4]:

стан захищеності всіх систем підприємства при здійсненні господарської діяльності в певній ситуації;

стан усіх ресурсів підприємства (капіталу, трудових ресурсів, інформації, технологій, техніки, прав) та підприємницьких здібностей, при якому можливе найефективніше їх використання для стабільного функціонування і динамічного науково-технічного та соціального розвитку, здатність запобігати або швидко нівелювати різні внутрішні та зовнішні загрози;

сукупність організаційно-правових, режимно-охоронних, технічних, технологічних, економічних, фінансових, інформаційно-аналітичних та інших методів, спрямованих на усунення потенційних загроз та створення умов для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів підприємницької діяльності відповідно до їхніх цілей та завдань;

стан соціально-технічної системи підприємства, котрий дає змогу уникнути зовнішніх загроз і протистояти внутрішнім чинникам дезорганізації за допомогою наявних ресурсів, підприємницьких здібностей менеджерів, а також структурної організації та зв'язків менеджменту.

Головна мета управління економічною безпекою – забезпечення найефективнішого функціонування, найпродуктивнішої роботи операційної системи та економічного використання ресурсів, забезпечення певного рівня трудового життя персоналу та якості господарських процесів підприємства, а також постійного стимулювати нарощування наявного потенціалу та його стабільного розвитку.

Основні функціональні цілі економічної безпеки підприємства наведені в таблиці.

Таблиця

Основні функціональні цілі економічної безпеки підприємства

№	Функціональні цілі економічної безпеки
1	Забезпечення високої ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства
2	Забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства
3	Досягнення високої ефективності менеджменту, оптимальної та ефективної організаційної структури управління підприємством
4	Досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу, налагодження ефективної роботи кадрового відділу (кадрової політики)
5	Мінімізація аварій та інших впливів на виробничо-господарський процес, шляхом своєчасного проведення ремонту обладнання тощо

© Кузьмін Д. А., 2014

6	Якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства
---	--

7	Забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці і досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства та відділів організації
8	Ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів

Отже, безпека підприємства – це здатність підприємства протистояти зовнішнім та внутрішнім негативним факторам, які можуть зашкодити підприємству досягти максимально ефективного результату. Успішний керівник завжди намагається налагодити безпеку підприємства, адже від цього залежить успішне "існування" організації на ринку. Для того щоб керівник міг збудувати ефективну систему забезпечення безпеки підприємства, він повинен знати джерела загроз, які можуть зашкодити підприємству. Джерела загроз наведені на рисунку.

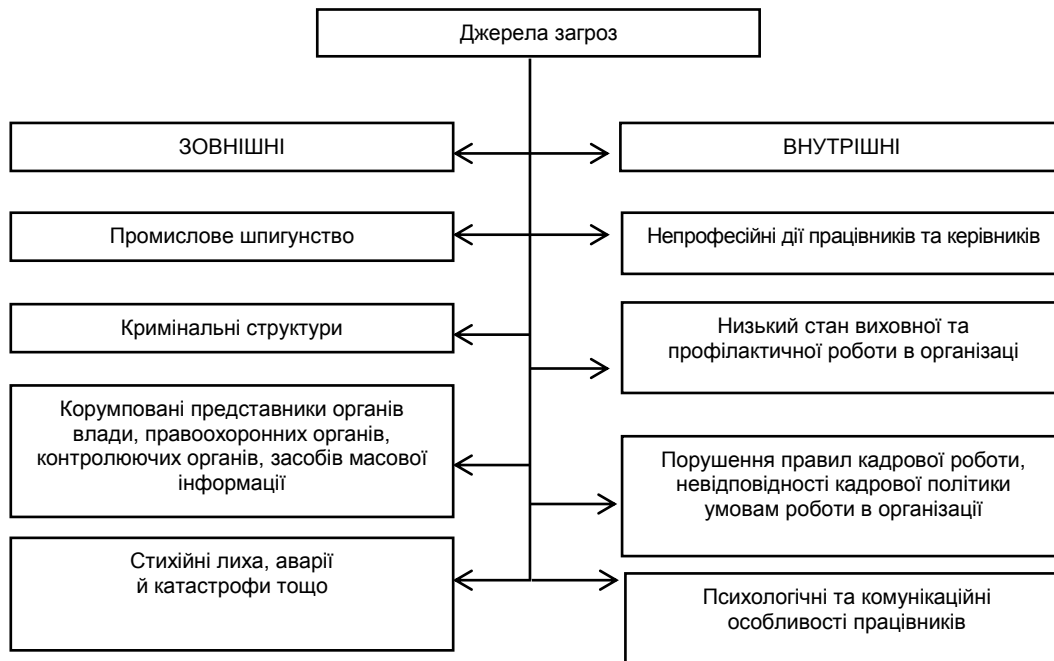

Рис. Джерела загроз діяльності підприємства

Серед заходів щодо мінімізації внутрішніх загроз:
 організаційні заходи із захисту інформації (обмежений допуск до інформації та ін.);
 контрольно-правові заходи (контроль за виконанням персоналом вимог відповідних інструкцій, розпоряджень, наказів, нормативних документів);
 інженерно-технічні заходи (підготовка робочого приміщення та обладнання до стабільної роботи, зниження ризику аварій та ін.);
 профілактичні заходи (вимог режиму, правил проведення робіт та інше, а також на формування відповідного морально-етичного стану в колективі);
 робота з кадрами (підбір персоналу, інструктажі, навчання персоналу з питань забезпечення захисту інформації, виховання пильності співробітників, підвищення їхньої кваліфікації);
 організація безпеки персоналу та майна організації (встановлення камер спостереження та ін.).

Таким чином, економічна безпека підприємства – це захищеність його діяльності від негативних впливів зовнішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні погрози або пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності. Внутрішні та зовнішні загрози безпеці підприємства є постійними і не залежать від ролі, місця, значення організації. Тому керівництву підприємства слід у край серйозно підходити до проблеми організації безпеки, яка б забезпечувала ефективну роботу підприємства, адже для цього існують усі необхідні засоби, як технічні, так і організаційні.

Наук. керівн. Москаленко Н. О.

Література: 1. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко. – К., 2001. – 240 с. 2. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. – К. : Эльга ; Ника-Центр, 2004. – 784 с. 3. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140–148. 4. Козаченко Г. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарев, О. М. Ляшенко. – К. : Либра, 2003. – 280 с.